

[Sønderup.]

kom fagforeningsproblemer ind i billedet med hensyn til aflønning af visse kategorier af landarbejdere. Gennem kornloven søger man bl. a. at sætte de landbrugere, der er medlemmer af en arbejdsgiverforening, i stand til at udbetale højere lønninger; men det skulle ikke forbyde mig, om resultatet af lønforhøjelsen bliver, at de store gårde netop som følge af lønforhøjelserne føler sig tilskyndet til at give mekaniseringen en tand yderligere.

Det erkendes fra alle sider, at landbruget er det erhverv i vort land, der kan opvise den største fremgang i henseende til produktivitet. Gennem øget arbejde og rationalisering har man søgt at afparere de stigende omkostninger. Men vi er nu kommet dertil, at det ikke lader sig gøre længere, mulighederne er ved at være udtømt. Det synes der imidlertid ikke at være fuld forståelse for. Der blev for en tid siden foretaget en meget interessant gallupundersøgelse — for en gangs skyld var det ikke regeringens stilling i befolkningen, det drejede sig om, men et almindeligt erhvervsspørgsmål. Man spurgte befolkningen, hvordan den stillede sig til det store fald, der har fundet sted i eksportpriserne, og det resultat, der kom ud af det, gik ud på, at 60 pct. af de adspurgte fra landet som helhed og 74 pct. af hovedstadens befolkning var tilfredse med faldet. Det udfald vidner jo ikke om så forfærdelig megen forståelse for landbrugets og for landets økonomi, men det ligger vel i nogen måde på linje med den realitetssans — eller den mangel på realitetssans — der synes at have rådet hos nogle af dem, der har ansvaret for lønoverenskomsternes resultater.

På et tidspunkt, da der hænger en truende verdenssituation over vore hoveder og priserne på nogle af vore hovedeksportvarer er faldet så meget, at niveauet nærmer sig 1930ernes krisepreiser uden udsigt til, i hvert fald for smørrets vedkommende, stigninger foreløbig — på et sådant tidspunkt lagde arbejdsmarkedets parter op til og fik også gennemført en lønforhøjelse og en arbejdstidsforkortelse, der afgjort vil få omfattende konsekvenser. Der er ikke spor tvivl om, at arbejdstidsforkortelsen er det alvorligste moment i den forbindelse. Når slikt er muligt i depressionsperioder med

stor arbejdsløshed, bliver man nødt til for fremtiden at regne med, at i Danmark kan lønningerne kun bevæge sig i én bestemt retning, nemlig den opadgående, uanset de økonomiske tilstande i øvrigt.

Det tør nok antydes, at det er alvorlige perspektiver, der åbner sig for eksport-erhvervet. De herrer Thorsen og Eiler Jensen har da også fundet det fornødent at udsende en erklæring, for resten et meget interessant aktstykke, hvis egentlige indhold dels er selvmodsigende, dels er en anråbelse af alle gode magter om at mildne følgerne af det, de selv har været med til at sætte i værk gennem lønstigninger og arbejdstidsforkortelse. Der tales i erklæringen om betydningen af større opsparing, og det skal villigt indrømmes, at er der noget, vi trænger til, er det noget i den retning; det er altså velbegrunderet. Men er man da ikke klar over, at øget fritid netop er opsparingens værste fjende, at øget fritid som oftest er lig et øget forbrug? Der er også grund til at minde om, at generaliseringen af arbejdstidens længde uanset arbejdsart og omfang og de vilkår, hvorunder det foregår, er helt uden mening og sammenhæng.

Det er velbegrunderet, at mange inden for landbruget går rundt med visse bange anelser, når godsejer Juhl viser sig på arenaen, og jeg kan ikke lade være med at minde om, at under hensyn til de begrænsede resultater, han har nået for landbruget, og som landbruget har måttet affinde sig med, er det meget opsigtvækkende, at Juhl stiller sig op som en handlingens mand, der har reddet unge landmænds eksistens ved sin medvirken. Så enkelt er det desværre ikke, og man har aldrig set mage til begrebsforvirring, for ikke at sige det stærkere. Godsejer Juhl sagde til et blad, da han skulle forklare de resultater, han har været medvirkende til at opnå i de forskellige forbindelser, at arbejderne stod fast, og så måtte liberalismens fane blegne. Ja, der var i hvert fald én mand, der ikke stod fast, og det var godsejeren. Havde han udvist lidt mere fasthed, var udfaldet nok blevet et andet. Godsejeren har også spøgfuldt udtalt sig om, at i sådan en situation kunne det ikke nytte, at man slog op i Højskole-sangbogen og sang nr. 7. Jeg ved ikke, om hr. Juhl kan synge, eller om han har kunnet